

Shriram Gram Vikas Shikshan Sanstha, Nagpur

**Smt. Rajkamal Baburao Tidke
Mahavidyalaya, Mouda**

Accredited by NAAC at 'B' Grade with C.G.P.A. 2.27

In Association with

**Bar. Sheshrao Wankhede Arts & Commerce College,
Khaparkheda, Dist. Nagpur**

Accredited by NAAC at 'B' Grade with C.G.P.A. 2.13

CERTIFICATE

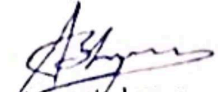
THIS IS TO CERTIFY THAT Dr. Dilip Sawairam Chavhan OF

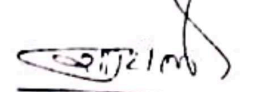
Shrimati Rajkamal Baburao Tidke Mahavidyalaya Mouda

HAS ATTENDED ONE DAY NATIONAL CONFERENCE ON "EFFECTS OF COVID-19 PANDEMIC ON INDIAN ECONOMY" ORGANIZED BY THE SMT. RAJKAMAL BABURAO TIDKE MAHAVIDYALAYA, MOUDA IN ASSOCIATION WITH BAR. SHESHRAO WANKHEDE ARTS & COMMERCE COLLEGE, KHAPARKHEDA ON 2ND JUNE 2020. HE / SHE HAS CONTRIBUTED A SCHOLARLY RESEARCH PAPER ENTITLED

Effect. Of Covid 19 on Everyday Life

TO BE PUBLISHED IN UPA NATIONAL PEER REVIEWED INTERDISCIPLINARY E-JOURNAL HAVING ISSN : 2455-4375.

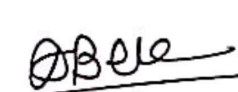

Dr. Abhay Bhakte
(Principal, SRBT)

Dr. Ramkrushna Tale
(Principal, BSWAC)

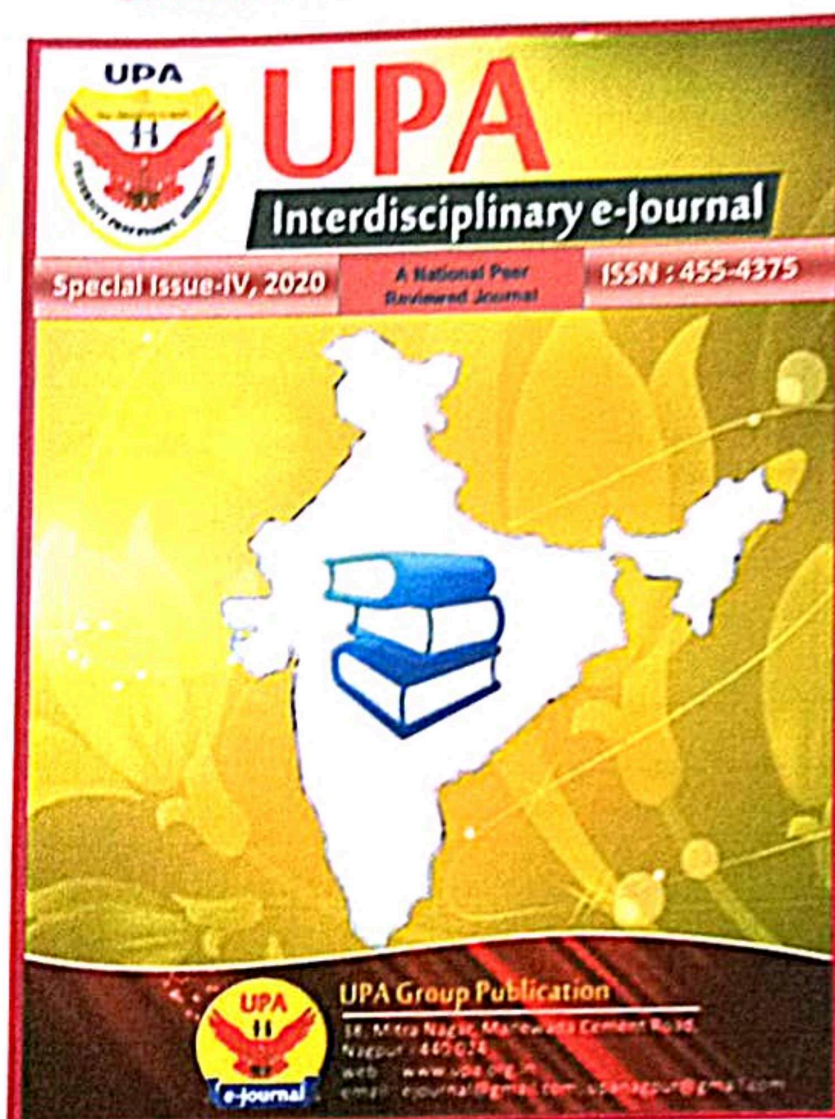

Dr. Ishwar Wagh
(Organizing Secretary)

Dr. Gopal Zade
(Organizing Secretary)

Dr. Anil Dodewar
(Chief Editor, UPA)

Prof. Akash Bele
(Editor, UPA)

SPECIAL ISSUE - IV : JUNE - 2020

CHIEF EDITOR
Dr. Anil Dodewar

EDITORS
Prof. Akash Bele

EXECUTIVE EDITOR
Dr. Ishwar Wagh

PUBLISHED BY :
UPA Group Publication In
Association with University
Professors' Association, 32,
Mitra Nagar, Manewada
Cement Road, Nagpur-24.

CORPORATE OFFICE:
32, Mitra Nagar, Manewada
Cement Road, Nagpur-24.

PUBLICATION :
The UPA Interdisciplinary e-
journal is published
Bi-annually.

© All Rights Reserved.
The views expressed in this
publication are purely
personal judgments of the
authors and do not reflect the
views of Journal or the body
under whose auspices the
journal is Published.

For downloading the Issue, Click the link given below
http://upa.org.in/ejournal_sp_iv
Visit : www.upa.org.in

Share your valuable feedback at
upanagpur@gmail.com
upajournal@gmail.com

UPA National Peer-Reviewed Interdisciplinary e-Journal

Published By
UPA Group Publication
In Association With
Smt. Rajkamal Tidke Mahavidyalaya, Mouda
Bar. Sheshrao Wankhede Arts & Commerce College
Khaparkheda
June-2020

UPA National Peer-Reviewed Interdisciplinary e-Journal

Published By
UPA Group Publication
In Association with

Smt. Rajlaxmi Tidke Mahavidyalaya, Mouda

Bar. Sheshrao Wankhede Arts & Commerce College, Khaparkheda

June-2020

Special Issue – IV

**(Social Science, Commerce, Science, Education, Law, Languages and
Computer Science)**

Editorial Board

Dr. Anil Dodewar

(Chief-Editor, UPA Interdisciplinary E-Journal)

Prof. Akash Bele

(Editor)

UPA Interdisciplinary e-journal

Dr. Ishwar Wagh

(Executive Editor)

UPA Interdisciplinary e-journal

ACKNOWLEDGEMENT

The editors have tried their level best to review the articles and tested out to impede the secretive literature. However, the authors of the respective research papers shall remain accountable for originality of the paper and rigorous thoughts contained therein. The Advisory Committee of the journal has provided their valuable guidance for the betterment of the issue. On behalf of the entire UPA team, I therefore thank and extend my sincere gratitude to each and every one for their contributions and suggestions offered for the welfare of the journal.

Chief Editor

UPA National Peer-Reviewed Interdisciplinary e-Journal

Published By
UPA Group Publication
In Association with

Smt. Rajkamal Tidke Mahavidyalaya, Mouda
Bar. Sheshrao Wankhede Arts & Commerce College, Khaparkheda

Advisory Board

Dr. Devendra Bhongade Principal Jivanvikas Mahavidyalaya Devgram, Dist. Nagpur	Dr. Abhay Bhakte Principal S. R. B. T. College Mouda
Dr. R. G. Tale Principal B. S. W. A. & C. College Khaparkheda	Dr. Sahebrao Chavan Officiating Principal G. S. College of Commerce Wardha
Dr. Gopal Zade Head, Dept. of Commerce S. R. B. T College Mouda	Mrs. Sangita Chore Librarian B. S. W. A & C College Khaparkheda

Peer Review Committee

Dr. Anup Gumble Dept. of English Arts, Commerce & Science College Arvi	Dr. Yogesh Sarode Dept. of English Jivanvikas Mahavidyalaya Devgram
Dr. Atul Naik S. R. B. T. College Mouda	Dr. Sandya Wankhede S. R. B. T. College Mouda
Dr. Rajendra Raut B. S. W. A. & C. College Mouda	Dr. Prakesh Neulkar S. C. A. & C. College Butibori
Dr. Ganesh Maywade Sant Gadge Maharaj Mahavidyalaya Hingna, Nagpur	H. L. Kharbikar ICAR Nagpur

Note : All research papers have been reviewed by the peer-review committee to check the plagiarism. However, the views expressed in this publication are purely personal judgments of the authors and do not reflect the views of the Journal or the body under whose auspices the journal is published. Hence, the authors themselves shall be responsible for the originality of papers and thoughts contained therein.

37	डॉ. मंजुषा राजेंद्र ठाकरे अण्णासा साहेब गुंडेवार महाविद्यालय, नागपूर	कोविड-१९ महामारी आणि मजुगशिवाय पंगु झालेले उद्योगक्षेत्रे
38	डॉ. संगीता कृष्णराव उमाळ बॅ. शेषराव वानखेडे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, खापरखेडा (नागपूर)	ऑनलाईन शिक्षणाचा फायदा व तोटा
39	डॉ. विशाल पालेकर प्रभाकरराव मामूलकर महाविद्यालय, कोरपना (चंद्रपूर)	कोविड-१९ चा भारताच्या आर्थिक विकासावर आणि रोजगारावरील परिणाम
40	प्रा. आर. बी. शेंडे लोकमान्य महाविद्यालय, वरोरा	पर्यावरणमैत्री समग्र आरोग्य धनसंपदा
41	डॉ. सुनंदा देशपांडे समर्थ महाविद्यालय, लाखनी	कोविड-१९ च्या स्थलांतरित कामगारावर परिणाम
42	प्रा. सुलभा स. वागदे शरदचंद्र कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय बुटीबोरी	कोविड-१९ : स्थलांतरित श्रमिक आणि अर्थव्यवस्था
43	डॉ. तात्याजी गेडाम नेवजाबाई हितकारिणी महाविद्यालय, ब्रम्हपुरी	कोविड-१९ च्या प्रकाशाचा बँकिंग क्षेत्रावर परिणाम तथा यम बँकचे पुनरुज्जीवन
44	डॉ. अनिता महावादीवार भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर	कोविड-१९ चा कृषीक्षेत्रावर होणारा परिणाम
45	प्रा. सतीश जाधव न. प. शिवाजी महाविद्यालय, मोवाड	कोविड-१९ चा भारतीय अर्थव्यवस्थेवर परिणाम
46	प्रा. डॉ. राजू ढवळे अशोक मोहरकर कला व वाणिज्य महाविद्यालय, अड्याळ (भंडारा)	कोविड-१९ चा भारतात रोजगारावर होणारे परिणाम अभ्यासणे
47	डॉ. प्रीती काळे डॉ. प्रणया पाटील महिला महाविद्यालय, नागपूर	भारत, कोविड-१९ आणि बदलत चाललेली आर्थिक दैनंदिन जीवनशैली
48	डॉ. राजू अंबाडकर आर. बी. व्यास कला व वाणिज्य महाविद्यालय, कोंढाळी	कोरोना व्हायरसचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम
49	प्रा. जगदीश वाटमोडे संताजी महाविद्यालय, नागपूर	कोविड-१९ चा ग्रामीण अर्थव्यवस्थेवर परिणाम
50	डॉ. इंदिरा वाघ श्रीमती राजकमल बाबुराव तिडके महाविद्यालय, मौदा (नागपूर) प्राचार्य डॉ. आर. जी. टाले बॅ. शेषराव वानखेडे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, खापरखेडा (नागपूर)	"Corona virus (COVID-19) चा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील प्रभाव, विश्लेषणात्मक अध्ययन
51	डॉ. दिलीप चव्हाण एम. आर. बी. टी. महाविद्यालय, मौदा (नागपूर)	कोरोना-१९ आणि समाजमनावर झालेला परिणाम
52	प्रा. डॉ. सुनील बोरकर श्रीमती राजकमल बाबुराव तिडके महाविद्यालय, मौदा (नागपूर)	कोरोना-१९ आणि आत्मनिर्भर भारताची संकल्पना (स्वदेशी)
53	डॉ. चुर्नीलाल साखारवाडे कला व वाणिज्य महाविद्यालय, पेट्रोल पंप (जवाहरनगर)	कोरोना-१९ चा भारतीय उद्योग व अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम
54	प्रा. डॉ. मुकुंदा मेश्राम श्रीमती राजकमल बाबुराव तिडके महाविद्यालय, मौदा (नागपूर)	कोरोना प्रादुर्भावातून भारतीय अर्थव्यवस्थेची उभारी
55	सुनील घुगल तायवाडे कॉलेज, कोरडी (नागपूर)	कोरोना (कोविड-१९) चा मानवी आरोग्य व भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम
56	डॉ. महेंद्र गावंडे नारायणराव काळे स्मृती मॉडेल कॉलेज, कारंजा (घा.) (वर्धा)	कोरोना विषाणूच्या महामारीचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवर परिणाम
57	प्रा डॉ जे एस हटवार आर्ट्स अँड कॉमर्स नाईट कॉलेज नागपूर	ऑनलाईन शिक्षणाचे फायदे आणि तोटे

कोरोना १९ आणि समाजमनावर झालेला परीणाम

डॉ. दिलिप चव्हाण

सहयोगी प्राध्यापक

एस. आर. वी. टी. महाविद्यालय,

मौदा.

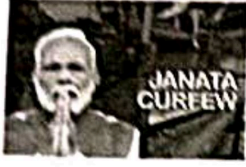
प्रस्तावना : भारतीय अर्थव्यवस्थेला कुचंबुन टाकणारा एक विषानु. हा विषानु भारतीय नाही मात्र याचा प्रचार व प्रसार होण्यास वेळ देखिल लागला नाही याला कारन म्हणजे, भारतातील शासनव्यवस्था व प्रसारमाध्यमे आहेत. बर या विषानु चे नाव आहे कोरोना याला कोविड 19 असे बोलल्या जाते कारन डिसेंबर 2019 मध्ये वुहान शहरात हे चिन देशात आहे. याच प्रांतात सर्वप्रथम आला . म्हणजे सर्वात प्रथम या शहरात एक व्यक्ती मिळाला ज्याला ताप. नाक वाहने . खोकला होता व यावर उपचार करुन बरा होत नव्हता. यामुळे याचा परीनाम त्याच्या घरी. परीसर व तो व्यक्ती ज्या ज्या व्यक्ती बरोबर भेटला त्या त्या व्यक्तीमध्ये हि लक्षणे आढळली त्यावरुन तेथिल शास्त्रज्ञांनी त्याला नाव दिले कोरोना. चिन या देशात हि माहामारी अधिक प्रमानात वाढत गेली तेथिल वास्तव्यास असणारे इतर देशातील लोक

आपआपल्या देशात पलायन करायला सुरुवात झाली काही लोक अमेरीका, आस्ट्रेलिया, इटली, पाकिस्तान, व इतर देश्याप्रमाणे भारतात देखिल आले व आपल्या सोबत या महारीला घेउन आले त्यातुन याचा प्रसार होण्यास सुरुवात मात्र झाली. पाहाता पाहाता अख्या जगावर राज्य करावयास सुरुवात केली. यात इटली व अमेरीका तसेच इंग्लंड या देशामध्ये थैमान माजले. या कोविड 19 ला भारतात जास्त वाढू न देण्याचे आव्हान स्विकारुन भारतातील प्रधानमंत्री यांनी सर्वप्रथम देशौला लॉक करन्याचा निर्णय घेतला हा दिवस होता 24 एप्रिल 2020 सायंकाडी च्या सुमारास,

ज्या प्रमाने डिसेंबर 2014 मध्ये देखिल निर्णय घेण्यात आला होता आजपासुन आपल्या जवळील असलेली 2000 रु. 100 रु. रक्कम, नोटा आता चालनार नाही. यानंतर आपणास नोटा बदलुन मिळतील व त्या नंतर अनेक जे काही घडले ते देशाने पाहिले सकाळ पासून ते सायंकाळपर्यंत नोटा बदलून घेण्यासाठी बँकाच्या समोर रांगा च रांगा व त्यात गेलेले निष्पाप लोकांचे बळी. देशातील लोकांना लग्न समारंभ, दवाखाने, दररोज च्या जिवनावष्यक वस्तू खरेदि करण्यात अडचणि व त्यात अनेक अडथळे देशाने अनुभवले. त्यात देशातील लोकांना होत असलेला त्रास जानवत होता मात्र देशातील सरकार दररोज नविन नविन नियम व कायदे देउन लोकांना सांत्वना देत होते. कि आम्ही जनतेच्या पाठिषि

आहोत. मात्र देशात अनेक नवनविन थरासक घटना घडतच होत्या. त्यातून काही वर्शांनी देश सावरत नाहि तेच पुन्हा एकदा देशापुढे नविन संकट सरकारने तसे केले जी. एस. टि. झाले भारतीय अर्थव्यवस्थेला पुन्हा एकदा संकटाच्या खाइत टाकले. यात अनेक व्यापार बंद झाले. व्यवसायात कार्य करत असलेल्या असंख्य कर्मचाऱ्यांना आपल्या कामावरून काढून टाकण्यात आले. त्यांना त्यांच्या दोन रोजच्या जेवनाचे देखिल विचारनास कोणीच उरला नव्हता. मात्र ज्या लोकांना अर्थव्यवस्थेचे ज्ञान नसलेले लोक सोशल मिडिया वर वा वा करत होते.

याच प्रमाने आपण जेथे आहात तेथेच राहावे. आजपासून मानवि कफरू लावण्यात येत आहे. असे आवाहन दिल्ली वरून झाले व देशात यानंतर काय होणार याच एक क्षणभर विचार न करता सर्व देश लॉकडाउन झाला. मात्र हा कोरोना किती दिवस राहणार याचा विचार केला नाहि? कोरोना च्या लॉकडाउन मुळे देशातील अर्थव्यवस्थेचे काय होणार याचा विचार नाहि? देशातील कर्मचाऱ्यांचे काय होणार? कामगारांचे काय होणार? व्यवसायाचे काय होणार? सामान्य जनतेचे काय होणार? गरिबांचे काय होणार? व्यापाऱ्यांचे काय होणार? या प्रकारचे अनेक प्रश्न समोर असतांना कोणताही विचार न करता केलेल्या लॉकडाउनमुळे भारतीय जनतेवर व त्यांच्या मनावर काय परीनाम झाला याचा आपण यात विचार करणार आहोत.

आजच्या कोरोनाच्या पार्श्वभूमिवर देखिल सोशल मिडिया व इतर व्यक्तींनी देखिल स्वागत केले. काही दिवसांनी ताट, वाटि, वाजवले, नंतर दिवे लावले का तर यागुळे नविन शक्ति निर्माण होते. मग कोरोना वॉरिअर्स यांना फुले देवून स्वागत करण्यात आले. तसेच ज्या वस्त्यांमध्ये ते गेले त्यात त्यांचे फुलांचा वर्षाव करून स्वागत करण्यात आले मात्र या सर्वांचे मनाचे समाधानमात्र झाले नाही. लोकांना जेवन करावयाचा प्रश्न निर्माण झाला. ज्या राज्यात काम करणारे लोक हे परतीच्या मार्गावर निघाले. मात्र त्यांना बाहेरिल परिस्थिती कोणत्या प्रकारची आहे याची कल्पना करणे कठीन होते, माहिती नव्हते, ज्या ठिकाणी जेवन मिळेल तेथे जेवन करावे व उन्हात बायको लेकर घेउन जात राहावे. कारन परिवहन व्यवस्था बंद असल्याने त्यांच्या समोर हा बिकट प्रश्न निर्माण झाला होता. काहि व्यक्तीला खाजगी परिवहन घेउन जातांना काळानी डोप घेतली तर काही लोकांना देन ने कापले. मात्र अशा परिस्थितीवर मात करत जे व्यक्ती घरी होते त्यांच्या मनाच्या वेदना काय होत्या आपण या कठीकानी पाहणार आहोत.

कोरोना म्हणजे काय?

कोरोना हा एक विषानू होय. या विशानूपासून जगातील मानवजातीला धोका निर्माण होतो. या पुर्वि देखिल विविध ग्रंथांमध्ये या विषानूचा उल्लेख देखिल आलेला आहे. आजपासून 25 वर्षाआधि या

प्रकारच्या विषानुचा घोखा निर्माण होणार आहे असे भाकित देखिल करण्यात आले आहे. 2007 साली प्रदर्शित झालेला एक तागिळ चित्रपट देखिल आहे. यामध्ये या प्रकारच्या मतागारीचा सल्लेख करण्यात आलेला आहे. त्यामूळे हा रोग आताचा नाही असे देखिल आपण म्हणू शकतो. हवेच्या व एक व्यक्ती दूसऱ्याच्या संपर्कात आल्यास याचा फैलाव त्वरीत होताना दिसून येते.

सध्या भारतात व जगभर पसरलेल्या कोरोना 19 या विषयानुचा संसर्ग शेखऱ्यासाठी ध्यावणाऱ्या काळजी.

1. छोन व्यक्तींमध्ये 1 मीटर अंतर राखून व्यवहार करा.
2. आपली थुंकी हवेत उडू देऊ नका.
3. रस्त्यात किंवा इतर सार्वजनिक ठिकाणी थुंकु नका
4. नाकावर व तोंडावर रूमाल वापरा.
5. गर्दिच्या ठिकानी जाने ताळा.
6. काम असेल तरच घराबाहेर पळा.
7. साबनाने वारंवार हाथ धुवा.
8. स्थानिक सरकारकडून घालून दिलेल्या नियम व कायदयाचे काटेकोर पालन करा.

तणाव म्हणजे काय ?

तणाव हा एक मानसिक अवस्थेची व्याधि आहे. कोणताही प्रसंग अथवा प्रारंभिक बदलाला दिलेला नकारात्मक शारिरिक व भावनिक प्रतिसाद म्हणजे 'तणाव' होय. मनातील अनावश्यक व नकारात्मक विचारांच्या गर्दिमुळे मनाची जी स्थिती होते तिला तणाव असे म्हणतात. एखाद्या परिस्थितीतील मागण्या व उपलब्ध साधनसामग्री यामध्ये असमतोल निर्माण झाल्याने शरीराची जी अवस्था होते तिला तणाव असे म्हणतात. परिस्थितीत अचानक बदल झाल्यामूळे अशी अवस्था निर्माण होते.

आजची कोरोनाची परिस्थिती हि अचानक आलेली आहे व त्यात कोणत्याही पुर्वसुचना न देता झालेला बंद म्हणजे अचानक आलेली मानसिक परिस्थिती होय. तान हा अचानक आलेला असतो किंवा परिस्थितीने उदभवलेला असतो. यामूळे कोरोना ने कोनालाही सावरू न देता व सरकारने कोणतेही सकारात्मक पाउल न उचलता केलेला बदल मानसिक तणाव देउन आहे. प्रत्येक व्यक्ताने केलेली कूठे ना कूठे गुंतवणुक किंवा भविष्यातील वाटचाल करण्यात गुंतलेले व्यक्ति यांना अचानकपने केलेले कार्य होय.

तणावाची कारणे :-

- परिस्थितीत अचानक झालेला बदलाव.
- काम पूर्ण न करता आलेले मानसिक दडपण यामुळे अतिरिक्त तान किंवा तशी स्थिती उत्पन्न होणे.
- अचानक काम करून आल्यावर आपणास घरी आलेले मानसीक तनाव.
- कार्य करत असतांना दिलेल्या अचानक सुटटया व काम न करता घरीच राहण्याची आलेली वेळ.
- पुर्वसुचना न देता आपण कोतेही कार्य करावयाचे नसल्यास आपल्या कुटुंबाचे पालन पोषण कसे होणार याची लागलेली चिंता.

वरिल कारने तनावाला जन्म देतात व वातावरण निर्मिती होते.

तनाव कमी करण्यासाठी उपाय :-

- ❖ गाने ऐकणे व म्हणणे :- आपणासमोर आलली ही परिस्थिती अतिशय विकट आहे व तीचा सामना धैर्याने व प्रयत्नाने करावयासा पाहीजे. प्रत्येक व्यक्ताने अशा वेळेला गाने ऐकणे व त्याला म्हणायला पाहीले जेनेकरून आपनावर ओढवलेल संकट कवटाळु राहण्यापेक्षा आपण त्यास सामोरे जाऊ शकतो.
- ❖ सकाळी फिरणे किंवा व्यायाम :- सकाळचे वातावरण हे मोकळे असते त्याचप्रमाणे हवा देदिख शुध्द असते. अशा मोकळ्या वातावरणात फिरल्यावर मनावहरिल तान कमी करता येतो. हळू हळू धावल्याने देखिल शरीर हलके होते, वातावरणातील थंड वारा आनास मनावरील तान कमी करण्यास मदत करतो. तसेच व्यायाम करणे हा अतिशय चांगला मार्ग तनाव कमी करण्याचा आहे.
- ❖ इतरांशी बोलणे :- आपल्या सहकाऱ्यांच्या सतत संपर्कात राहणे आवश्यक आहे. कारन आपल्या मनावरील तान कमी करण्यासाठी आपणास सतत सहकाऱ्यांशी बोलणे , गप्पा मारणे, कामा विषया बोलणे, येणाऱ्या परिस्थितीवर आपण कश्या प्रकारे मात करता येणार यावर बोलणे अशा अनेक गोष्टि करून आपला तान कमी करता येतो.

कोरोनामुळे समाजावर निर्माण झालेला परिणाम :-

- सर्वात मोठा परिणाम म्हणजे अस्थिरता होय कारन प्रत्येक व्यक्तित्च्या मनात एकच निर्माण झाला होता की आता काय होणार. कारन कोणतीही पुर्व सुचना न देता घेण्यात आलेले निर्णय व त्यामुळे झालेले दुष्परिणाम यांच्यामूळे देशाला माहिती आहे.

- कसल्याही प्रकारचा पुर्वसाठा न करता घेण्यात आलेला बंद किंवा कलम 144 लागू करणे हे अधिकच घोकादायक होते. हा अनुभव प्रथमच देशाने घेतला होता त्यामुळे प्रत्येक नागरिकांच्या मनात भितीचे वातावरण निर्माण होणे शक्य होते.
- हा बंद किती दिवस चालणार याचा कोणताही कयास लावणे कठिन होते.
- प्रसारमाध्यमांनी या विषयी एक मोहिमच चालू केली होती की हा कोरोना अतिशय घातक आहे किंवा यावर उपाय नही तसेच दररोज येणाऱ्या बातम्यांनी मनावर अधिवच दडपण निर्माण झाले होते.
- शेतकऱ्यांची तर अतिशय नाजूक व्यवस्था होती. त्यांचा शेतातील माल कोण काढणार, मजूर येणार किंवा नाही, मग त्यांना घेऊन जाण्यासाठी पोलिस परवानगि देतील काय असे एक ना अनेक प्रश्न निर्माण झाले होते.
- बाहेरिल राज्यातून आलेले मजूर, कामगार, कारागिर, शेतमजूर, यांचा तर प्रश्न तर अजूनच विकट होता त्यांना राहण्याची, जेवनाची व इतर कश्याचीही सोय उरली नव्हती.
- विविध कामांना ब्रेक लागला होता, कंपन्यांची चाके थांबली होती,
- भारतीय अर्थव्यवस्थेचे काय होणार याचे प्रत्येक जन वेगवेगळे भाकित लावतांना दिसत होते.

यावरून आपण अनुमान लावू शकतो की देशातील हे विदारक चित्र दररोज आपल्या डोळ्यासमोर येत होत भारतीय मिडिया व मोबाईल कंपन्या यांच्यात होड लागली होती. राजनिती होत होती कोण कोणपेक्षा सरस याच वियारांत गुंतलेला होता. मात्र यात सामान्य जनता भरडत होती.

संदर्भ :-

- विविध वाहिण्यांवर प्रयारीत होणाऱ्या बातम्या
- मराठी सहाय्याद्री वाहिण्यांवरील बातम्या व विविध कोरोना जनजागृतीविषयक कार्यक्रम
- मासिके
- वर्तमानपत्रे
- गुगल